

ВПЛИВ ПОПЕРЕДНИКІВ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В ЛІВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Кудря Н.А. кандидат с.-г. наук, доцент, **Брянник А.В.**,

Кудря С.І. кандидат с.-г. наук, доцент

E-mail: ancka.brianik@yandex.ru

Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва

Пшениця озима є основною продовольчою культурою України, яка поширена в усіх ґрунтово-кліматичних зонах і вирощується на 6,5-7,0 млн. га. Вона вимоглива до попередників, строки їх збирання мають важливу роль. Ранні строки збирання попередників дають можливість вчасно внести добрива, провести обробіток ґрунту, передпосівний обробіток і сівбу пшениці в оптимальні строки.

Сучасне високотоварне сільськогосподарське виробництво неможливе без наявності науково обґрунтованих сівозмін, без суворого регламентованого комплексу технологій і організаційно-господарських заходів, які відповідають виробничій спеціалізації господарства й прийнятій системі землеробства. Забезпечуючи оптимальну структуру посівних площ, співвідношення, розміщення та чергування сільськогосподарських культур, сівозміни створюють найкращі умови для отримання високих урожаїв.

За умов лівобережної частини Лісостепу України врожайність зерна пшениці озимої на рівні 3,5 т/га можна забезпечити за розміщення її після гороху, сочевиці та чини. Ще вища продуктивність пшениці після чистого пару. Пшениця озима різко знижує врожайність зерна при розміщенні її після кукурудзи на силос.

Головною метою наших досліджень є визначення впливу різних попередників на врожайність пшениці озимої. Дослідження проводили протягом 2016-2018 рр. на стаціонарі кафедри землеробства ім. О. М. Можейка Харківського НАУ ім. В. В. Докучаєва. Програмою передбачено п'ять попередників (чистий пар, квасоля, соняшник, соя та кукурудза на силос) у триразовій повторності. У матеріалах буде наведена врожайність зерна пшениці отримана на ділянках де не вносилися добрива.

Згідно зібраного врожаю та проведених перерахунків (на 14 % вологість і 100 % чистоту), отримали наступні результати врожайності пшениці озимої. Порівняно високу врожайність було отримано при розміщенні пшениці по чистому пару – 3,83 т/га, дещо нижні показники були отримані після таких попередників як: соя – 3,38 т/га та квасоля – 3,04 т/га мінімальна врожайність пшениці озимої виявилася при розміщенні її після соняшнику – 2,92 т/га та кукурудзи на силос – 2,37 т/га.

Висновки: більш високу врожайність пшениці озимої забезпечив чистий пар, дещо меншу – бобові попередники пшениці, низьку врожайність забезпечили просапні культури.